

Is stip in appels een ziekte?

Boomstip aan de rand van de appel.

Dit najaar wordt er veel stip waargenomen op appels. Het is geen ziekte die veroorzaakt wordt door schimmels of insecten. De appels zijn ook prima te consumeren, maar het staat alleen niet zo mooi.

Er zijn twee vormen van 'stip in appels': boomstip en inwendig kurkstip door de gehele appel. Boomstip komt al in een vroeg stadium in de vrucht voor en er is niet zoveel aan te doen. Het is doorgaans een gevolg van raseigenschappen en van grote vruchten aan de boom. Het is overduidelijk aan de buitenkant van de vrucht te zien. Kurkstip daarentegen ontstaat enige tijd voor en tijdens het rijpsproces.

Maar wat is stip eigenlijk? Er wordt gezegd dat stip ontstaat door een tekort aan calcium in het vruchtvlees, in het bijzonder bij de uiteinden van de vaatbundels. Toch is het iets complexer, het gaat om de combinatie van kalium, magnesium en calcium in de grond. Zo kan het zijn dat boomgaarden met een hoog kaliumniveau vaak appels met stip leveren. Uit onderzoek is gebleken dat bij deze 'ziekte' de hoeveelheid calcium in verhouding tot de hoeveelheden kalium en magnesium van grote betekenis is. Door calciumbespuitingen op de vruchten kan men het percentage stip verminderen.

In sommige jaren treedt veel stip op, in andere weinig. Vooral losvlezige rassen zijn gevoelig en te vroege pluk werkt de vorming van stip in de hand. Grote appels zijn gevoeli-

Kurkstip in een appel.

ger dan kleine en alle factoren die de vruchtgrootte doen toenemen, bevorderen in het algemeen de gevoeligheid voor stip. Dit kan te maken hebben met de waterhuishouding of de voeding of een combinatie van beide.

Wat betreft de waterhuishouding is gebleken dat een matige, geregelde waterhuishouding het gunstigst is, terwijl een overmaat aan vocht, vooral aan het einde van het groeiseizoen (najaar 2013), de gevoeligheid voor stip doet toenemen (vaak in combinatie met een droge zomer).

Daarnaast zijn een slechte dracht (te veel appels gedund), te veel snoeien en een overmatige bemesting factoren die ook van invloed zijn.

Wat kan een particulier/hobbyteler doen?

- In een 'draagjaar', een jaar waarin er veel te veel vruchten aan de boom zijn gekomen, vroeg en goed dunnen. Hiermee wordt het zogenaamde beurtjaareffect voorkomen (het komende jaar heel weinig en grote vruchten) waardoor een stipgevoeligheid toeneemt.
- Zorgen voor een goede ontwatering en vooral niet te vroeg plukken.
- Calcium op de vruchten spuiten (indien mogelijk) in de vorm van kalksalpeter (de vorm prils, goed oplosbaar) of calciumchloride (hier zit geen N in en dat kan gunstig zijn). Geen calciumchloride

spuiten bij temperaturen boven de 20° C vanwege de mogelijkheid van verbranding.

Voor een particulier zal het meestal niet haalbaar zijn om wekelijks een bespuiting met calcium uit te voeren, temeer omdat deze bespuiting in combinatie met een hechtmiddel moet plaatsvinden omdat anders de calcium bij de eerste de beste regenbui op de grond terecht komt. Op professionele bedrijven wordt calcium dan ook meestal samen met een middel tegen bewaarziekten gespoten, omdat hier een hechtmiddel in zit.

Vatbare rassen voor stip zijn Notarisappel, Schone van Iephof, Glorie van Boskoop, Swaanappel, Bramley's Seedling, maar ook Cox-varianten als er weinig vruchten aan hangen en dan geplant op zwak groeiende onderstammen.

De eerstgenoemde vorm van stip, boomstip, komt voornamelijk voor op jonge bomen en is al heel vroeg in het groeiseizoen zichtbaar. Deze stip verdwijnt meestal als de bomen ouder worden en er een betere groei/vruchtbaarheidsverhouding is. Boomstip zie je voornamelijk tegen de schil aan en minder in het vruchtvlees. Jonagold onder andere is een ras dat in de jeugdfase gevoelig is voor boomstip.

Tot slot de vraag: Kan stip op peren voorkomen? Ja, dat kan. Ondergetekende had een perceel met jonge Beurré Alexander Lucas met tussenstam Doyenné de Comice op Kwee C. Deze bomen gaven de eerste jaren alleen maar vruchten met stip. Totdat ze zes jaar oud waren, toen was het over. Bij een perenras als Beurré Alexander Lucas kan je spreken van 'puberteits' verschijnselen. Deze peren werden uitsluitend geteeld voor de conservenindustrie.

Marten Pelleboer